

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20283 - Art i Noves Tecnologies / 1
Titulació	Grau d'Història de l'Art (Pla 2014) - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Micaela Forteza Oliver	16:45	17:45	Dimarts	03/02/2020	29/05/2020	AD-02

Responsable
miquela.forteza@uib.es

Contextualització

Art i noves tecnologies és una assignatura optativa, que s'imparteix durant el segon semestre, inclosa en el Mòdul 1, concretament en la matèria d'Història del Cinema i altres Mitjans Audiovisuals. Manté afinitats cronològiques i temàtiques amb totes les assignatures relacionades amb l'art contemporani, especialment amb Art des de 1945. També es pot vincular amb l'assignatura de formació bàsica de primer curs Massmedia i Llenguatges Audiovisuals.

S'analitzaran els orígens, el desenvolupament, la consolidació i la problemàtica implícita en aquelles manifestacions artístiques internacionals que, des de la segona meitat del segle XX, s'han vinculat directament a la utilització del nous recursos i plataformes tecnològiques, incidint en les profundes transformacions tecnològiques i amb els debats ètics que han tingut lloc des de l'adveniment del segle XXI.

Requisits

Recomanables

Es recomana haver cursat les següents assignatures: Massmedia i Llenguatges Audiovisuals, Iniciació a la Història de l'Art II: Modern i Contemporani, Història del Cinema, Art del Segle XX fins 1945 i Art des de 1945.

Competències

Guia docent

Específiques

- * CE-12. Competències aplicades i professionals (saber fer). Coneixement pràctic dels processos bàsics de la metodologia científica en història de l'art: estats de la qüestió, anàlisis integrals de l'obra d'art, replantejament de problemes, cerca d'informació inèdita, plantejament d'hipòtesi, processos crítics de síntesi, formulació ordenada de conclusions.
- * CE-14. Competències aplicades i professionals (saber fer). Coneixements instrumentals aplicats a la història de l'art: capacitats bàsiques per interpretar i utilitzar gràfics, dibuix, fotografia, imatge en moviment, informàtica i materials de l'obra d'art. especialitzat.

Genèriques

- * CB-2. Saber aplicar els coneixements d'història de l'art a la feina o vocació d'una manera professional i tenir les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments, i la resolució de problemes dins de l'àrea d'estudi.
- * CB-3. Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants de l'àrea d'estudi, per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Tema 1. ART, CIÈNCIA I TECNOLOGIA

- * El naixement d'una nova cultura: la tecnocultura
- * El sistema-red. Un nou mitjà de comunicació
- * Els nous agents del circuit artístic i cultural
- * Apocalíptics i integrats

Tema 2. EL VIDEOART

- * Orígens i fonaments. La filosofia fluxus
- * Primeres experiències en videoart. El video com a resposta sociopolítica de la contracultura
- * El videoart a la postmodernitat
- * Particularitats i modalitats: la videoinstal·lació, la videoperformance, la videodança, el videoclip, el videojoc

Tema 3. LA COMPUTACIÓ

- * Primeres fites
- * La interfície gràfica
- * L'art algorítmic i el *computer art*
- * *Software art* i programació artística

Tema 4. L'ART EN EL CIBERESPAI

- * L'estètica de la telecomunicació: arrels conceptuals i estètiques
- * De la «Web 2.0» a la web semàntica
- * La cibercultura: la cultura del *do it yourself*
- * Manifestacions artístiques: el net.art i la filosofia hacker

Tema 5. ART I ROBÒTICA

Guia docent

- * L'arqueologia dels robots
- * De l'art cinètic a la robòtica
- * Els cyborgs i la filosofia transhumanista

Tema 6. EL BIOART

- * Questions terminològiques
- * Tendències i processos de creació
- * Periodització
- * Art biocrític

Metodologia docent

La metodologia de treball de l'assignatura contempla diferents procediments, sempre combinant les classes teòriques amb les pràctiques.

Volum de treball

Donada l'experimentalitat de l'assignatura, es valora molt positivament l'assistència a totes les classes (teòriques i pràctiques).

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu combinat amb recursos audiovisuals, la professora explicarà els continguts teòrics de l'assignatura, sempre complementats amb les contribucions dels alumnes.	30
Classes pràctiques	Seminaris, col·loquis i/o conferències	Grup gran (G)	Conferències o dissertacions amb especialistes (es contempla qualsevol activitat que la professora consideri d'interès per l'assignatura).	4
Classes pràctiques	Lectures obligatòries i anàlisi d'obres	Grup gran (G)	Amb la intenció de fomentar el debat entre els alumnes se seleccionaran lectures complementàries i projectes artístics que s'analitzaran i debateran a classe (el dia de la lectura s'entregarà un guió crític a la professora). Es valorarà el guió, l'assistència i la participació activa de l'alumnat.	20
Classes pràctiques	Visites	Grup gran (G)	Al llarg del semestre, sempre que sigui possible, es realitzaran una o dues visites pràctiques, amb la intenció de veure in situ exemples dels continguts teòrics tractats en classe.	4
Avaluació	prova escrita	Grup gran (G)	Es farà una prova escrita al final de l'assignatura, amb la finalitat de concretar el seguiment del procés d'aprenentatge dels alumnes, on es relacionaran les obres objecte d'estudi amb el seu context historicoartístic, social i cultural.	2

Guia docent

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació del temari	Preparació del temari	48
Estudi i treball autònom individual en grup petit o en grup	Pràctiques individuals o en grup	Es realitzarà un treball individual o en grup (màxim 3 persones) relacionat amb els interessos i els continguts de l'assignatura, una síntesi del qual s'exposarà a classe durant les dues últimes sessions pràctiques. Per la confecció del treball, i donat el caràcter experimental de l'assignatura, cada grup haurà de realitzar al menys tres tutories obligatòries, que es realitzaran en les hores d'experimentalitat, una per decidir i definir el treball a realitzar, una altra per examinar el seu desenvolupament, i, finalment, una per analitzar els resultats poc abans de fer l'exposició pública a classe i la presentació del treball.	42

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

El procés d'avaluació quedarà definit mitjançant el següent sistema de qualificació:

1. El seguiment i participació en les sessions pràctiques dins i fora de l'aula: 2 punts de la nota final.
2. El desenvolupament del treball no presencial, individual o en grup petit: 3 punts de la nota.
3. La prova escrita global, 5 punts de la nota final.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Seminaris, col·loquis i/o conferències

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Conferències o dissertacions amb especialistes (es contempla qualsevol activitat que la professora consideri d'interès per l'assignatura).
Criteris d'avaluació	Assistència i participació als seminaris

Percentatge de la qualificació final: 0%

Lectures obligatòries i anàlisi d'obres

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Amb la intenció de fomentar el debat entre els alumnes se seleccionaran lectures complementàries i projectes artístics que s'analitzaran i debateran a classe (el dia de la lectura s'entregarà un guió crític a la professora). Es valorarà el guió, l'assistència i la participació activa de l'alumnat.
Criteris d'avaluació	Realització d'un guió crític de cada una de les lectures. Es valorarà la capacitat analítica, la capacitat crítica i l'ús adequat del vocabulari.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Visites

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Al llarg del semestre, sempre que sigui possible, es realitzaran una o dues visites pràctiques, amb la intenció de veure in situ exemples dels continguts teòrics tractats en classe.
Criteris d'avaluació	Assistència i participació a les visites

Percentatge de la qualificació final: 0%

prova escrita

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Es farà una prova escrita al final de l'assignatura, amb la finalitat de concretar el seguiment del procés d'aprenentatge dels alumnes, on es relacionaran les obres objecte d'estudi amb el seu context historicoartístic, social i cultural.
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat de relació entre els continguts, la formulació ordenada de conclusions, l'ús del vocabulari específic, l'aplicació de coneixements adquirits en el treball autònom i la capacitat crítica.

Percentatge de la qualificació final: 50%

Pràctiques individuals o en grup petit

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Es realitzarà un treball individual o en grup (màxim 3 persones) relacionat amb els interessos i els continguts de l'assignatura, una síntesi del qual s'exposarà a classe durant les dues últimes sessions pràctiques. Per la confecció del treball, i donat el caràcter experimental de l'assignatura, cada grup haurà de realitzar al menys

Guia docent

	tres tutories obligatòries, que es realitzaran en les hores d'experimentalitat, una per decidir i definir el treball a realitzar, una altra per examinar el seu desenvolupament, i, finalment, una per analitzar els resultats abans de fer l'exposició pública a classe i la presentació del treball.
criteris d'avaluació	Capacitat de recerca i relació entre les pràctiques artístiques contemporànies vinculades a les noves tecnologies i els continguts de l'assignatura. Control bibliogràfic i de recerca online.
Percentatge de la qualificació final:	30%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Es pot trobar més bibliografia i altres recursos a l'aula digital.

Bibliografia bàsica

BIBLIOGRAFIA BÁSICA

- ALSINA, P. *Arte, ciencia y tecnología*. Barcelona: UOC, 2007.
- BAIGORRI, L.; CILLERUELO, L. *Net.art. Prácticas estéticas y políticas en la red*. Madrid: Brumaria, 2006.
- CAMPÁS J. *L'art en pantalla*. Palma: Edicions UIB, 2006.
- FONCUBERTA, J. *La furia de las imágenes. notas sobre la postfotografía*. Madrid: Galaxia Gutenberg, 2016.
- IGLESIAS GARCÍA, R. *Arte y robótica. La tecnología como experimentación estética*. Madrid: Casimiro, 2016.
- KAC, E. *Telepresencia y bioarte. Interconexiones en red de humanos, robots y conejos*. Murcia: Cendeac, 2010.
- LÓPEZ DEL RINCÓN, D. *Bioarte. Arte y vida en la era de la biotecnología*. Madrid: Ediciones Acal., 2015.
- MARTÍN PRADA, J. *Prácticas artísticas e internet en la época de las redes sociales*. Madrid: Akal, 2012.
- RODRÍGUEZ IBÁÑEZ, M. *Cómo la Red ha cambiado el arte*. Jijón: Trea, 2012.
- SIBILIA, P. *El hombre postorgánico. Cuerpo, subjetividad y tecnologías digitales*. México: Fondo de Cultura Económica de Argentina, 2009.
- TRIBE, M., i JAN, R., *Arte y nuevas tecnologías*. Köln: Taschen, 2006.

Bibliografia complementària

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

- AGUILAR GARCÍA, T. *Ontología Cyborg. El cuerpo en la nueva sociedad tecnológica*. Barcelona: Gedisa editorial, 2008.
- ALCALÁ, J. R. *La piel de la imagen. Ensayos sobre gráfica en la cultura digital*. Valencia: Sendemà, 2011.
- BAIGORRI, L. *Video: primera etapa*. Madrid: Brumaria, 2002.
- BREA, J. L. *La era postmedia: Acción comunicativa, prácticas (post) artísticas y dispositivos neomediales*. Salamanca: Consorcio Salamanca, 2002.
- BREA, J. L. *Estudios visuales. La epistemología de la visualidad en la era de la globalización*. Madrid: Akal, 2005.
- BREA, J. L. *Mutaciones de la cultura en la era de su distribución electrónica*. Barcelona: Gedisa, 2007.
- CARRILLO, J. *Arte en la red*. Madrid: Ensayos Arte Cátedra, 2004.
- CILLERUELO, L. *Arte de Internet. Génesis y definición de un nuevo soporte artístico (1995-2000)*. Tesis doctoral. Bilbao: UPV. 2001.
- DERY, M. *Velocidad de escape. La cibercultura en el final del siglo*. Madrid: Siruela, 1998.
- FORTEZA OLIVER, M. «El papel de los museos en las redes sociales». *Biblios*, 48: 31-40.
- GIANETTI, C. *Arte en la era electrónica perspectivas de una nueva estética*. Barcelona: L'Angelot, 1997
- GIANETTI, C. *Estética digital. Sintopía del arte, la ciencia y la tecnología*. Barcelona: L'Angelot, 2002..
- GRAS, M. (Ed.). *Nam June Paik y Corea: de lo fantástico a lo hiperreal*. Madrid: Fundación Telefónica, 2007.
- GUBERN, R. *Eros Electrónico*. Madrid: Taurus, 2000.

Guia docent

- HERNÁNDEZ-NAVARRO, M. A. *Materializar el pasado. El artista como historiador (benjaminiano)*. Murcia: Micromegas, 2012.
- KUSPIT, D. *Arte digital y videoarte: transgrediendo los límites de la representación*. Madrid: CBA, 2006.
- LECH, I. *La imagen encapsulada. El videoarte como espiral*. Madrid: Sociedad General de Autores, 2009.
- LLEÓ, J. A. *El Arte en las Redes*. Madrid: Anaya, 1997.
- LIESER, W. *Arte digital*. Colonia: Ullmann, 2009.
- MANOVICH, L. *El lenguaje de los nuevos medios de comunicación*. Barcelona: Paidós, 2005.
- MARTIN, S.; GROSENICK, U. (eds.). *Videoarte*. Köln: Taschen, 2006.
- MARTÍN PRADA, J. *El ver y las imágenes en el tiempo de Internet*. Madrid: Akal, 2018.
- MCLUHAN, M. *La galàxia Gutenberg*. Barcelona: Edicions 62, 1973.
- PALACIO, M. *La imagen sublime: vídeo de creación en España (1970-1987)*. Madrid: Centro de Arte Reina Sofía, Ministerio de Cultura, 1987.
- PÉREZ, J. R. *El arte del vídeo. Introducción a la historia del vídeo experimental*. Barcelona: RTVE, Serbal, 1991.
- PISCITELLI A. *Internet, la imprenta del siglo XXI*. Barcelona, Gedisa, 2005.
- RECALDE J. *Video. Un soporte temporal para el arte*. Bilbao, Universidad del País Vasco, 1995.
- RUSCH, M. *Nuevas expresiones artísticas a finales del siglo XX*. Barcelona: Destino, 2002.
- SAN CORNELIO, G. (coord.). *Exploraciones creativas. Prácticas artísticas y culturales de los nuevos medios*. Barcelona: Editorial UOC, 2010
- SÁNCHEZ, A. *La instalación en España 1970-2000*. Madrid: Alianza, 2009.
- SEDEÑO VALDELLÓ, A. (coord.). *Historia y estética del videoarte en España*. Zamora: Educación Social ediciones, 2011.
- VIRILIO, P. *Estética de la Desaparición*. Barcelona: Anagrama, 1988.

Altres recursos

- Arteleku
<http://www.arteleku.net/> [consulta: 11/06/2018]
- Arte y cultura digital. Blog de los estudios de arte y cultura digital de la UOC
<http://laboralcentrodearte.uoc.edu/> [consulta: 11/06/2018]
- Artnodes
<http://journals.uoc.edu/index.php/artnodes/index> [consulta: 11/06/2018]
- BLOGS and DOCS. revista on line dedicada a la no ficción
<http://www.blogsandocs.com/> [consulta: 11/06/2018]
- ELECTRONIC ARS INTERMIX
<http://www.eai.org/title.htm?id=3939> [consulta: 11/06/2018]
- BLOG HAMACA
<http://www.hamacaonline.net/default.php> [consulta: 11/06/2018]
- HISTORY OF COMPUTER ART
<http://www.vam.ac.uk/content/articles/a/computer-art-history/> [consulta: 11/06/2018]
- INDEPENDENT VIDEO ONLINE
<http://www.vittheque.com/> [consulta: 11/06/2018]
- LINUS
<http://www.linux.org/> [consulta: 11/06/2018]
- MEDIA ARCHIVE
<http://www.archive.org/> [consulta: 11/06/2018]
- NET.ART. Arte en la Red
<http://encina.pntic.mec.es/jarv0000/index.htm> [consulta: 11/06/2018]
- RADICAL SOFTWARE (revista digitalitzada)
<http://www.radicalsoftware.org/e/index.html> [consulta: 11/06/2018]
- RIZOME

Guia docent

<http://rhizome.org/> [consulta: 11/06/2018]

THE EARLY VIDEO PROJECT

<http://davidsonfiles.org/Videobooks.html> [consulta: 11/06/2018]

UBUWEB

<http://www.ubu.com/> [consulta: 11/06/2018]

VIDEO HISTORY PROJECT

<http://www.experimentalvcenter.org/history/index.html> [consulta: 11/06/2018]

Zerom3

<http://www.zerom3.net/> [consulta: 11/06/2018]

